С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Венцислав Статев

за дисертационен труд на тема

„Концептуална рамка на SPA и Wellness туризма в България“,

за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Икономика и управление” (Туризъм)

на докторант Мария Трифонова Василева

Представеният за становище дисертационен труд със заглавие „Концептуална рамка на SPA и Wellness туризма в България“ представлява едно интересно авторско изследване в областта на съвременните видове и форми туризъм. Авторката, Мария Трифонова Василева, редовен докторант в ЮЗУ „Неофит Рилски“, Благоевград, си е поставила нелеката задача да търси техните проявления в български условия.

Настоящото становище съдържа обобщена оценка на дисертационния труд в две основни направления, а именно: структурно и приносно. В структурното направление са разгледани въпросите, свързани с актуалността, съдържанието, структурата, научния стил и техническото оформление на дисертационния труд. Обърнато е внимание и на разработения автореферат. В приносното направление се прави оценка на реално постигнатите научно-приложни резултати, формулирани са препоръки и е формирано крайно становище относно качеството на дисертационния труд.

I. Структурни особености на дисертационния труд.

1. **Актуалност и съдържание –** Във времена на наситено предлагане на разнообразни, но сходни туристически продукти */глава първа/*, целевите групи туристи са все повече затруднени при избора на адекватното и най-подходящото за тях предложение. Трудността произлиза често от липсата на задълбочени познания от страна на

целевите групи туристи за особеностите на предлаганите съответно единична или комбинация от форми туризъм от една страна */точка 3.1./* и от друга желанието на повечето предприемачи в туризма да предлагат нискокачествени услуги на висока цена */точка 2.1./*. Индиректната намеса на видовете публични власти */точка 2.2/* и неправителствени организации */точка 2.3./* за *„улесняване“* на предлагането и *„защита“* на търсенето е от голямо значение за развитието на туризма като цяло */точка 3.4./*. В този контекст, формулираната от докторант Мария Василева основна изследователска цел - разработване на концептуална рамка на SPA и Wellness туризма в България е изключително актуална.

2. **Структура –** Изложението в дисертационния труд се състои се от въведение, три глави и заключение – с общ обем от 180 страници, в т. ч. резюме на получените резултати и изводи, 4 приложения и списък на използваната литература. Основният текст съдържа 36 таблици и 27 фигури, които успешно илюстрират, обобщават и систематизират информацията, съдържаща се в основното изложение. Списъкът на използваните литературни източници се състои от 117 заглавия, който в преобладаващата си част са от последните 5 години и са написани от водещи български и чуждестранни автори.

   Дисертационният труд се характеризира с логическа структура и задълбоченост на изследването. Дисертацията има ясно формулирани цел, обект, предмет и задачи. Разписаните задачи са адекватни от гледна точка на поставената цел, а обектът и предметът на дисертационния труд са подходящо подбрани. Към тези констатации се добавят оригиналност на изследването, висока степен на проникване в същността на разглежданата проблематика и адекватно подбран методичен апарат, които взети заедно са спомогнали за успешното доказване на основната изследователска теза на дисертационния труд.

3. **Стил** – докторант Мария Василев е успяла да овладее научния стил на изказ, което е важно условие за придобиване на ОНС „Доктор“. Борави свободно със специфичната за туризма терминология и се

стреми да изказва и защитава авторска позиция. Демонстрирала е добри умения за техническо оформление на дисертационния труд, побрала е ефектен и в същото време ясен и разбираем схематичен материал. Основаното изложение има стегнат вид, а допълнителната информация, систематизирана в приложения, пряко кореспондира с него.

4. **Автореферат** – дискутираните в дисертационния труд аспекти са адекватно и точно отразени в разработения автореферат. В него е включена изчерпателна информация относно аналитичните и обобщаващите аспекти на дисертационния труд. Ясно и точно са формулирани и отразени обобщаващите изводи, както и справката за приноси. По дисертационният труд са направени изискуемия брой публикации */в т. ч. и в чужбина/*, като в основната си част са в съавторство с хабилитирано лице.

II. Научни постижения в дисертационния труд.

1. **Научни приноси** – в предложения за становище дисертационен труд, могат да бъдат систематизирани следните такива:

   1.1. Направено е задълбочено и аргументирано разграничаване на формите на здравния туризъм, в т.ч. отразяване и на еволюцията му в български условия;

   1.2. Направен е задълбочен анализ на съдържателните характеристики на термините SPA и Wellness, както от гледна точка на самостоятелното им предлагане, така и в комбинация;

   1.3. Направен е задълбочен преглед на институционалната рамка */в т.ч. българската нормативна база/*, съпътстваща развитието на разглежданите в дисертационния труд форми на здравен туризъм;

   1.4. Структурирани са индивидуалното туристическо търсене и предлагане на SPA и Wellness продукти;

1.5. Направено е проучване и са формулирани обобщаващи изводи за целевите групи туристи */анкетно/* и предлагащите SPA и Wellness продукти */статистическо/* в България.

2. **Критични бележки и препоръки –** към дисертационния труд на докторант Мария Василева могат да бъде формулирани следните критични бележки:

2.1. На места се използват остарели термини, без съвременно приложение като например „*отрасъл*“ */виж формулировката на дисертационната теза/*.

2.2. Авторката би подобрила научния си изказ, ако изчисти изложението от чуждици, като например „*провайдери*“ .

2.3. В част от таблиците, в отделни техни колони, е поместена голяма по обем информация, което затруднява бързото и правилно разчитане на информацията в таблиците като цяло.

2.4. Направление, в което може да бъда доразвита в бъдеще докторската теза е определяне на профила на целевите групи български туристи за SPA и Wellness туризъм в България */вътрешен туризъм/*.

Посочените критични бележки не намаляват положителните страни и достойнствата на дисертационния труд, а имат за цел да подпомогнат докторантката в бъдещата й научна работа.

В заключение, на база цялостното изложение в настоящото становище, потвърждавам, че може да бъде дадена **положителна оценка** на дисертационния труд **„Концептуална рамка на SPA и Wellness туризма в България“** с автор **Мария Трифонова Василева**.

18.04.2012 г. Изготвил становището:

Велико Търново доц. д-р Венцислав Статев